

POPÜLER KÜLTÜR VE GENÇLİK*

Kitle iletişim araçlarının olabildiğince yaygın hale geldiği modern zamanlarda hayatımızın hemen her alanını etkisi altına alan popüler kültür, hiçbir sınır tanımadan kişiliğimizi, zihin ve gönül dünyamızı işgal edebilmektedir. Sadece işgal etmekle kalmayıp hem maddi hem de manevi değerlerimizi birer tüketim unsuruna dönüştürebilmektedir. Sonuçta kendine hayranlık uyandırarak dini-manevî alanlarda etkin olabilmekte; hatta kendi kutsal haritasını da topluma dayatabilmektedir. Bugün giyimden kuşama, yemeden içmeye, selâmlaşmadan hal hatır sormaya, alışverişten çalışmaya, nişandan evlenmeye, tebrikten kutlamaya, iletişimden medyaya, ilkokuldan üniversiteye, müzikten sanata, mimariden estetiğe kadar hayatın hemen her alanında popüler kültürün etkisiyle meydana gelmiş ciddi bir yozlaşmadan bahsetmek mümkündür.

Popüler kültürün dayatması altında kalan birey, toplum içerisinde varlığını devam ettirebilmek ya da statü kazanabilmek için bu kültürün objesi olmayı kabullenmekte veya yaşadığı çevreden dışlanmamak için popüler kültür öğelerinden haberdar olmak zorunda kalmaktadır.

Toplumları kısa sürede etkisi altına alabilme özelliğine sahip olan popüler kültür, ne yazık ki bugün, kültürel sömürgeciliğin en önemli araçlarından biri haline gelmiştir. Bu kültür özellikle bir milleti kültürel kodlarından ve değerlerinden uzaklaştırabilmenin en ucuz, en bayağı ve en kestirme yolu olarak kullanılmaktadır. Gündelik hayat kültürü demek olan popüler kültür, halkın ilgisini çekecek tarzda geçici zevkler oluşturarak ortaya çıkmakta, sonra da halk tarafından bilinçsizce tüketilmekte ve kaybolmaktadır. Popüler kültür, her ne kadar 'halkın tercihinin mazhar olma' anlamını içerse de toplumsal akıl süzgecinden geçmediği için herhangi bir değere de dayanmamaktadır.

Farklı kültürlerin değerlerini sorgulamadan benimseme, ortaya çıkan yeni durumlara hemen uyum sağlama, hızlı tüketim özellikleri ve bitmek tükenmek bilmeyen enerjileriyle gençler, popüler kültürün en büyük hedef kitlesidirler. Gençler, istek, arzu, heyecan, gurur ve şiddet gibi duyguları yoğun biçimde yaşamaları ve tecrübesiz olmaları sebebiyle kolaylıkla bu kültürün ağına düşebilmektedirler. Henüz kendilerini ve değerlerini tanıma çağında olan gençlere popüler kültür tarafından rol model olarak sunulan sahte kimlikler, sahte kahramanlar, renkli dünyalar ve imajlar, popüler kültürü özendirilmektedir. Gençlik, popüler kültürün etkisiyle içinde yaşadıkları toplumla yabancılaşma, kuşak çatışması ve kimlik bunalımı gibi sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Neticede ailesinden, aidiyetlerinden, dini-manevî değerlerinden kopmuş, arzularının, heva ve heveslerinin peşinde koşan, gününü gün eden, yüksek gayelerden ve ideallerden yoksun, zihinleri ve bilinçleri işgal edilmiş bir gençlik ortaya çıkmaktadır. Belki de *işgal ordularının bile yapamayacağı bir cinayetle, madde plânında kurtarıldıktan sonra ruh plânında ebedî helake mahkûm* edilmektedirler. Bunda gençlerimize değerlerimiz doğrultusunda bir yaşam kültürü sunamamış olmamızın elbette büyük payı vardır.

Bizim kültür ve medeniyetimizde gençler, *kökü ezelde ve dalı ebedde olan bir hakikatin, aşkına, vecdine, diyalektiğine, estetiğine, irfanına ve idrakine* sahiptir. *Dininin, dilinin, beyninin, ilminin, ırzının, evinin ve kalbinin* sahibi ve savunucusudur. Kendilerine güvenilen, onurlandırılan, yüreklendirilen ve cesaretlendirilen, geleceğin büyük şahsiyetleridir. Körpe dimağlarıyla vahyin en taze muhataplarıdır. İmanlı kalpleri sayesinde Allah'ın kendileriyle rabıta kurduğu hidayet erleridir.

Gençler, değerini Kur'an'dan ve Hz. Peygamber'in (sas) örnek hayatından alır. Onlar, Sevgili Peygamberimizin (sas) dünyasında çok özel bir yere sahiptirler. Resûl-i Ekrem (sas), gençlerle daima samimiyet ve güven üzerine bir iletişim dili geliştirmiş, gençlere çok özel tavsiyelerde bulunmuştur. Onların yetişmeleriyle özel olarak ilgilenmiş; onun rahle-i tedrisinden geçen gençler, insanlığı aydınlatan birer kandil olmuştur. Gençlere duyulan güven sayesinde ki onlar, idarecilikten komutanlığa; öğretmenlikten ticarete kadar geniş bir yelpazede sorumluluk sahibi olmuşlardır. Sevgili Peygamberimizin (sas) dizinin dibinde yetişen Ashab-ı Suffa'nın seçkin gençleri, Ebu Hureyre, Abdullah b. Ömer, Abdullah b. Mesud, Abdullah b. Abbas, Muaz b. Cebel ve Enes b. Malik'in İslâm medeniyetinin inşasındaki emsalsiz katkıları şayan-ı dikkattir.

Elbette gençlik döneminin bazı zorlukları da bulunmaktadır. Her şeyden önce bu dönem güç, heyecan ve kuvvetin zirvede olduğu bir dönemdir. Buna bir de tecrübesizlik eklendiğinde gençler, tehlikeli girdaplara düşebilirler. Bu gibi durumlarda onlardan sadır olabilecek aşırılıkları, onları kırmadan, incitmeden, küçük düşürmeden ortadan kaldırmak ve yanlışlarını görmelerine yardımcı olmak büyüklere düşen önemli bir sorumluluktur. Aynı şekilde gençlerin de bu dönemlerde iradelerinin hakkını vererek İslâm'ın emir ve yasakları doğrultusunda hareket etmeleri son derece önemlidir. Bu noktada Sevgili Peygamberimizin (sas) harama düşmeyen genci, Allah'ın arşının gölgesinde gölgelendireceğini müjdelemesi; neş'esini Rabbine ibadette arayan genci bu zümre içinde zikretmesi ve iffetini koruyan, Allah karşısındaki sorumluluğun bilincinde ve istikamet üzere olan gençleri, ilahi azabın karşısındaki engellerden biri olarak tanıtmış olması, gençlik döneminin ibadet ve taatle, haramlardan uzak bir şekilde geçirilmesinin, temiz toplum açısından ne denli önem taşıdığını ortaya koymaktadır.

Bugün popüler kültürün etkisi altında kalan gençlerimizin yeryüzünü imar etme şuuruyla, değerlerimiz doğrultusunda ve geleceğin sorumluluğunu da yüklenebilecek nitelikte yetişmesi Yüce Rabbimizden en büyük niyazımızdır. *"Zaman bendedir ve mekân bana emanettir şuurunda bir gençlik..."* *"...İslâm âlemine ve bütün insanlığa model teşkil edecek bir gençlik..."*

* Diyanet Aylık Dergi, sayı 266